ВЕНЦИСЛАВ ЗАНКОВ

ОЩЕ СА ТУК

2022

Венцислав Занков
ОЩЕ СА ТУК

проспективна изложба
скулптура

Венцислав Занков на 60

галерия Credo Bonum
01.5 - 28.05.2022

текст:
2022 © Венцислав Занков
редактор Йордан Ефтимов

2022 © Надя Тимова

фото:
2022 © Венцислав Занков
2022 © Йордан Ефтимов
2022 © Надя Тимова

предпечат
Фондация за съвременно изкуство
ВЕНЦИСЛАВ ЗАНКОВ

издава
Фондация за съвременно изкуство
ВЕНЦИСЛАВ ЗАНКОВ
www.foudation.zankov.info

2022 София

ISBN 978-619-90518-4-9

ОЩЕ СА ТУК: ПРОСПЕКТИВНА ИЗЛОЖБА

Венцислав Занков на 60

галерия Credo Bonum
1 – 28 май, 2022

„Още са тук“ се явява на мястото на очаквана юбилейна изложба, изложба, която да историзирира една творческа биография, като скулпторът изважда натрупани на склад и изложени в обществени триумфални пространства и частни вили край лазурни брегове, създавани през годините свои работи. Навършването на 60 години би могло да е и повод за една от т. нар. „ретроспективни изложби“, с които сме свикнали да назоваваме опита за събиране и подреждане на разбягващата се по дефиниция творческа енергия. **„Още са тук“** не може да бъде ретроспективна изложба, защото не е ретро, не е обърната назад. Живият художник не може да бъде историк на себе си, защото винаги е вече с една крачка извън рамката.

още са тук: поглед в ателието фото: Йордан Ефтимов

„Още са тук“ може да се определи като проспективна изложба – изложба с фокус върху перспективата. Тя показва не част от миналото, а нещо предстоящо, което носи със себе си времената.

„Още са тук“ се състои от 13 непоказвани фигури от чугун, създадени през последните няколко години. Чугунът е обратното на пластилина – материала, чието име използваме, когато искаме да назовем пластичността и ковкостта на хората в капаните на обществената принуда.
Изгорени, желанията и мечтите остават в миналото, но като негатив. Бъдещето е възможно само ако миналото е мислено като огнено раздиране на пространството, а времето – винаги памет за извършено травматизиране.

Но **„Още са тук“** са и 13 стоп кадъра на актуалното лично състояние. 13 маски на замръзнала в изгореното желязо творяща и страдаща персона. Не само фигури, а и застинали състояния, уловени гледки като в прорязана от светкавици нощ. Фигури на невъзможното бягство – сякаш в метал са реконструирани ужасените тела на жителите на Помпей. Дали в тях да четем израз на безсилие? На отчаяние? На надежда? На последната надежда преди потъването на „Титаник“, когато някои разчитат да оцелеят с помощта на кокетство, а други – на лактите и юмруците си? Надеждата на утописта революционер, очаквал подходящия момент, когато обществото ще достигне онази точка на разруха, която да се превърне в ден първи на революцията, но е бил изненадан от изригването на вулкан или разтърсващо земетресение, при което земята поглъща без да избира добри и лоши?

„Още са тук“ представя 13 фигури без кожа. 13 фигури без защитата на дрехите, но винаги, дори когато мускулите са разкъсани, месото виси на парцали, раните са посивели и възжълти, в проядените фигури остава социалната маска и тренирания етикет. Тялото умира понякога за секунда, органичната материя е изпепелена с 1350 градуса по Целзий, заместена от разтопен метал, но и в напълно вледенения отпечатък остава ужасената поза на социалното животно. Човекът винаги е много хора, несъстоятелен, но настойчив актьор.

Изстиналото желязо, последната фаза на тази алхимична трансформация, чугунът, представлява тежко, твърдо и крехко състояние на нещо, което е било мекото, пъргаво, леко и летящо.

„Още са тук“ е и продължение на групата фигури от изложбата „Последните граждани на Кале“. Фигури, свързани от заразително безсилие.

Чугунът е желязна сплав, чието съдържание на въглерод надвишава 2%. В допълнение към тези компоненти, сместа съдържа редица постоянни вещества като манган, силиций, фосфор, сяра и легиращи добавки. Но въглеродът е веществото, което като при стоманата напомня за живата материя – той е градивният елемент на живота (а живо наричаме онова, което умира). Фигурите понякога са обработени с ръждопреобразуватели, понякога са заварявани, понякога са оставени изцяло на сътрудничеството на съдържащия влага въздух.

още са тук: поглед в ателието фото: Йордан Ефтимов

„Още са тук“ представя актуалната работа на Венцислав Занков. Вълнения и тревоги от настоящето ще влияят върху нейното възприемане и тълкуване, но тя не е естетически отговор на съвременната ситуация в Европа и света, не е пряко свързана с пандемичните рестрикции на човешки свободи, нито с унизяващи човешкото военни престъпления.

още са тук: поглед в ателието фото: Надя Тимова

Надя Тимова: Къде са ходещите хора днес?

Отдавна съм се отказала от идеята да разглеждам едно произведение или цяла изложба като илюстративен, че даже и доказващ нечие старателно описано на лист хартия хрумване материал. Предпочитам да се доверя на неповлияното от никого и нищо собствено съждение за възможностите на дадено произведение, да възстановя и изградя неговия наратив. Искам лично да разшифровам и разчета чистата му форма, за да стигна сама до неговите замисъл и послание, а не обратното. Ако не успея, обикновено не виня себе си.

Забелязала съм, че в света на символите и знаците, чийто културен център обитавам от години, човек бързо се научава да чете. Погледът ми търси директна връзка с резултата на неговите формални проявления: всеки обем и линия, динамика или статика на формата, потенцията на движението, вибриращата енергия на цвета и материята. Търся основанията за тяхното съществуване, изследвам изразната им възможност. Знам, че формата е резултат и еманация на мисълта, така че и мисълта трябва логично да стигне по обратен път до причината за своето зараждане. Така поне е в по-класическото разбиране за изкуството.

Какви са сигналите, които ми дава Занков? Искам да позволя на чистата форма да говори сама за себе си, да се абстрахирам изцяло от знанието и информацията за неговите предишни проекти, да неглижирам интерпретациите относно неговата досегашна работа. До един определен момент, когато ще потърся подкрепа на тъждеството проект-реализация.

В ателието пред мен са разположени 13 изкорубени „кални“ фигури с измъчени, понякога чужди на здравия човешки разум жестове. Цялостното впечатление е за маса от налудни, неприсъщи за естествената моторика движения. Психопатични и екзалтирани пози, далеч от нормалния невербален символен език на тялото. А поотделно, всеки един жест е познат, разбираем, сякаш преживяван. Акумулирането на тази проблематична, но в основата си първична индивидуална енергия се преобразува в неприемлива обществено-социална такава. Кои са тези „хора“ и защо са заедно, ако не се чувстват добре? Кое ги задържа обвързани на едно място по едно и също време? Патосът в тях, израз на съпричастност и подкрепа ли е или просто признак на ментална умора и изтощение? Парадоксът е, че те са подчертано динамични сами в себе си, с голям потенциал, но здраво приковани за земята. Размишлявам дали авторът съзнателно е създал фигури в екстатични движения или те са се проявили на подсъзнателно, генетично обусловено ниво.

През последните месеци много си мисля за „Ходещият човек“ на Джакомети. Пишейки този текст отново си мисля за него. Както знаем, за работата си Джакомети се е вдъхновил от едноименното произведение на Роден. Предишният проект на Венци Занков „Последните граждани на Кале“ също до голяма степен е бил инспириран от работа на големия французин, и прераснал в собствен социален проект и гражданска позиция. Какво сближава и съответно раздалечава Занков от Роден, а от Джакомети? Дали материалът и текстурата на повърхностите има някакъв подчертан смисъл и значение, или аналогията е само повърхностно веществена. Не искам да вярвам, че това е просто въпрос на елементарен естетически възглед на времето. Текстурата в работата на швейцареца указва универсалността на човека, това е избраният от него похват.
А какво ги раздалечава? Приносът и епохалното значение на творбата на Джакомети се намира в стъпалата. Те, въпреки усилието и крехката приведеност на Човека, се отлепват, макар и с голяма трудност от калта на земята. Фигурите на Занков обаче са здраво и статично приковани към нея… От друга страна, цивилизацията на древните гърци е смислово и буквално изградена върху дискурса: значението е както за тичане към/бягане от, така и за дебат. Един техен изследовател стига до извода, че човек най-добре мисли и разговаря, когато ходи. Както именно са правели гърците.

Размишлявайки над този текст седмици преди откриването на изложбата, най-много ме вълнува какво ще е решението на автора относно експонирането на скулптурите в пространството. Защото това ще е последната му дума. Другото той го е казал. Динамиката и диалогът между тях, според мен, ще бъде основополагащ. Дали ще става въпрос за стълкновение или за индивидуално, самостоятелно преживяване; за зависимости и отношения, или за единен хор на общочовешко послание? Или просто обща нечетлива маса от банални екзалтирани тела. Това може да реши единствено нейният автор. Да разреши конфликта или да задълбочи агонията. Дали този принцип може да бъде приложен и в живия живот?

За какво са необходими тези сравнения. Времевите съпоставки, възможни чрез материални артефакти са необходими свидетелства за хода на времето, за развитието на мисълта в него, за стремежа и еволюцията на Човека. Дали ако Венци Занков беше създал своите фигури за последния си проект ходещи, това щеше да даде повече надежда за добър пророчески изход от предходната ситуация на „Последните граждани на Кале“?

burned “1”
70x62x116cm, cast iron, 2019

burned “2”
74x47x71cm, cast iron, 2018-2019

burned “3”, 97x47x34 cm, cast iron, 2019

burned ”4”
104x40x30cm, cast iron, 2018_2019

burned “5”
118x52x38cm, cast iron, 2019

burned “6”
63x30x54cm,
cast iron, 2019

burned “7”
144x40x35cm,
cast iron, 2019

burned “9” 99x41x35cm, cast iron, 2020

burned “10” 100x27x27 cm, cast iron, 2020

burned “8” 98x32x31cm, cast iron, 2021

burned “11”
99x97x55cm,
cast iron, 2021

burned “12”
140x40x26cm,
cast iron,
2021

burned “13”
75x28x28cm,
cast iron, 2021

В ателието

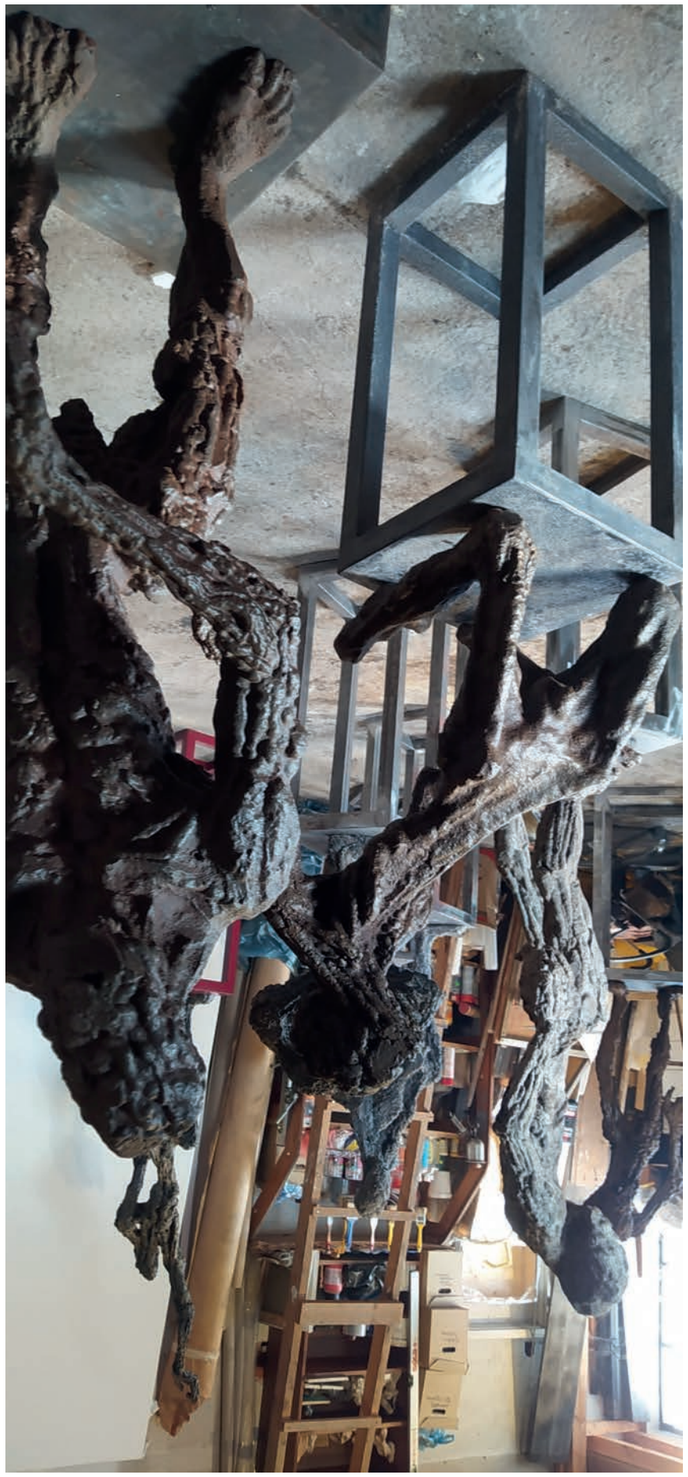

ВИДЕО ОТ ателието
на художника

В ателието

Венцислав Занков е роден през 1962. Завършил е скулптура в НХА-София през 1988. През годините е стоял зад множество инициативи и кураторски проекти, сред които седмичния дискусионен клуб „На тясно" в Хамбара (2004-2008), вестник „39 грама" (2005-2008), Фондация за съвременно изкуство „Венцислав Занков" (основана 2009), Железен орден за съвременно изкуство „Венцислав Занков" (учреден 2010), „Всичко за мъжа" (2004-2008) съвместно с „Гьоте институт – България", „White, male, straight" project (2002) с подкрепата на Швейцарска културна програма за България „Прохелвеция". Куратор за България на международни видеоарт проекти, организирани от Magmart, Италия (2013-2019).
Доцент в департамент „Визуални изкуства", НБУ (2017). Дипломиран магистър филмово и телевизионно изкуство, Нов български университет (2016). Доктор в направление „Изкуствознание и изобразително изкуство" (2013). Психодрама-асистент (консултант).

Сред последните му самостоятелни изяви са: B&B ЕПИКРИЗИ галерия "Васка Емануилова" /СГХГ/(2021); "Пред мен", голямоформатна живопис, скулптура и неон, галерия „Райко Алексиев" СБХ, София (2020), „Последните граждани на Кале", скулптура, строителен обект НБУ (2016) и Артиум, Сердика център (2016); „О, щастливи дни", голямоформатна живопис и скулптура, галерия „Райко Алексиев" СБХ, София (2014) с подкрепата на Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ и СБХ; „Последният будоар" - скулптура, кръв, видео, галерия „Райко Алексиев" СБХ, София (2011), с подкрепата на Международна фондация „Св. Св Кирил и Методий" и Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ и СБХ; „Нова призрачна живопис/всички вече сме призраци", галерия Ракурси, София (2011), „Post-романтизъм. Reloaded" – Български културен институт – Берлин (2011); „Възможно-Невъзможно. Идейни проекти за естетизация на градската среда" с подкрепата на столична програма „Култура" 2011, Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ, партньор – Център за култура и дебат „Червената къща" (2011). Участвал е в множество групови изложби и други събития. Венцислав Занков е автор на множество публикации в периодичния печат и в интернет.

ventsislav zankov

www.zankov.info
vzankov@gmail.com